

ELS DESAPAREGUTS DEL FRANQUISME I LA CAUSA SEGUIDA CONTRA JUTGE GARZÓN

La democràcia espanyola ha tingut i té diverses mancances derivades de la forma en que es va produir la transició de la dictadura franquista al règim polític en el que vivim. Se'n pot destacar una en particular: la insuficiència de la memòria històrica sobre les atrocitats del franquisme i sobre la resistència antifeixista. És ben cert que en els darrers anys s'han multiplicat les iniciatives –sorgides de la societat civil o dels poders públics, com ara la Generalitat i un considerable nombre d'Ajuntaments– per tal de superar aquesta injusta situació. Una de tals iniciatives va ser acollida pel jutge Garzón, de la Audiència Nacional, quan el 16 d'octubre del 2008 es va declarar competent per investigar crims del franquisme; atenent la demanda de tutela judicial d'un sector de la ciutadania, va iniciar un procés relatiu als desapareguts com a conseqüència de la repressió franquista des del 18 de juliol de 1936; el jutge, aleshores, s'hi va considerar competent atès que els crims contra la humanitat, com ara aquests crims imputable al franquisme, ... no prescriuen.

Ja era hora! Un membre del Poder judicial gosava actuar al respecte. I ho feia no obstant la llei d'amnistia de 1977. Podia comptar amb l'ajut de realitats jurídiques i polítiques posteriors a aquesta llei, com ara la mateixa Constitució de 1978 i, en particular, amb el progrés produït en el dret penal internacional adreçat a la protecció dels drets humans més elementals; un dret amb el que en general s'havia ja adherit formalment el propi Estat espanyol. En efecte, segons aquest dret els crims contra la humanitat, de guerra i de genocidi integren una categoria de delictes que es caracteritzen per la seva no prescripció. Que no poden ser objecte d'amnistia, d'oblit i perdó. De manera que resta desautoritzat aquell Estat que, normalment en el trànsit d'una dictadura a un règim posterior, adopti normes i altres decisions que impedeixin la persecució de delictes d'aquesta magnitud, d'aquestes greus violacions de la dignitat i dels drets humans més essencials. D'aquí l'anul·lació de la “Ley de punto final y obediencia debida” a l'Argentina i d'altres casos; o també que el propi Garzón i l'Audiència Nacional haguessin pogut processar a Pinochet i a notoris torturadors de la dictadura argentina. Però tant aviat com l'acció penal ha mirat cap a la pròpia realitat espanyola, els òrgans pertinents del Tribunal Suprem han desplegat l'oposició més abrupta i han acusat formalment a Garzón de prevaricar. I a més a més ho han fet a instàncies de la Falange Española y de las JONS i adlèters, hereus directes del franquisme que, així, en resulten acreditats.

Els que pensem que la democràcia és un procés, un règim que s'ha d'anar construint en base al reforçament dels drets de la ciutadania i la veritable participació d'aquesta en la vida pública, saludem aquesta evolució –frenada ara pel Tribunal Suprem– que voldria superar l'obstacle interposat pels hereus del franquisme en una conjuntura com la de 1977. I pensem que examinar públicament els crims del franquisme, dignificar les seves víctimes i afirmar l'antifeixisme és una via del tot imprescindible per tal de fer progressar la democràcia existent. És aquesta, també, una via per evitar ara un pas enrere del nou dret penal internacional que ha florit en els darrers decennis.

Continuïtat en la instrucció de les causes pels desapareguts del franquisme, d'acord amb el dret penal internacional! Sobreseïment del procés a Garzón!

Associació Catalana de Juristes Demòcrates i Centre de Treball i Documentació (CTD)